

Måske var Lisa taget hjem alene, måske sad hun inde i stuen og ventede ham med skarpe spørgsmål om hvor han havde været i al den tid? om han var faldet i kanalen eller havde været på bordel hos de afskyelige damer de havde set i vinduerne, meget federe end Tizians største flommer?

Men der var ingen i huset. Ingen besked. Hans tilbagevenden var lykkedes, og han gruede kun for den dag Lisas veninde skulle ringe og gøre ophævelser, måske påstå at han med fuldt overlæg havde solgt hende til hvid slavehandel, man vidste aldrig med kvinder. Veninden ringede ikke, ingen gjorde vrøvl over noget som helst, og efterhånden faldt Victor til ro. For fremtiden ville ingen afbryde hans læsning om rejser med krav om at komme på rejse. Han solgte sin bil, den havde aldrig været andet end en plage, og nu fik han rigtig tid til at fordybe sig i sine interesser uden forstyrrelser. Husene i Amsterdam var meget mere interessante i bøgernes beskrivelser end i virkeligheden hvor man ikke anede hvad der gemte sig i dem.

Natten er vor egen

1

Næste morgen stod den rødakerede Nimbus, årgang '51, under halvtaget bag det tjærede træhus som den plejede. Dens motor havde været kold i mange timer siden han kom hjem i nattemørket. Nogen natteravn var han ikke, men af en ganske bestemt grund havde han ikke kunnet være hjemme før.

Hans møde med frøken Edith Frandsen i den forvoksede stationsby, der var mest kendt for sit seminarium, var ikke muligt før hun kom hjem til sit hus, og det gjorde hun først et kvarter før midnat.

Hun havde rigtig nok heller ikke haft den ringeste anelse om at de skulle mødes så længe efter at de sidst havde stået ansigt til ansigt. Dengang med hende som den stærkeste.

Der havde været så meget lys på himlen da han kørte hjemad gennem natten at han med lethed så den unge pige der stod med tommelfingeren strittende lidt fra sidevejen til Elsehoved. Naturligvis havde han ikke taget hende op. Af indlysende grunde ønskede han ikke vidner til at han kørte netop i den retning på det tidspunkt. Pigen havde formentlig ikke engang bemærket hvilken slags motorcykel han kom på. Hun havde i hvert fald ikke kunnet se hans ansigt bag det skærmende halstørklæde som han havde trukket op om hagen.

Selv om han ikke var nogen bangebuks forstod han dog ikke at en pige turde gå alene på stop så sent, i mørke, men han vidste at hans egen datter havde gjort det adskillige gange når hun skulle tilbage om aftenen fra håndboldtræningen i Svendborg og bussen var gået.

– Åh, natten er vor egen, ikke? havde hun sagt med ironisk sorgløshed.

Solvejg var ganske vist stor og kraftig, men hvor stor og kraftig skulle en pige være for at afværge en stupid voldsmands begær?

I morgenlyset stod hans gamle maskine dér på sin støttefod. Den var tung og solid, fremdeles uden svagheder og rustfænger. Og den havde bragt ham sikkert hjem, såvidt han vidste uden at et menneske havde set ham køre bort fra marken bag villavejene.

Motorcyklen var mere imponerende end huset. Men det var stort nok til ham efter at børnene, som aldrig havde boet dér, forlængst var flyttet hjemmefra. Et stort værelse med hans sengskabet, et par stole og hylder til de nødvendige ting.

Køkkenet var rummeligt, med slagbænk hvor der kunne redes op til en person mere. Dér opholdt han sig som regel når han ikke arbejdede eller sov. Og når han reparerede sine fiskeredskaber. Sad i varmen fra det store komfur der sikkert var en museumsgenstand uden antikvitetsværdi, men som han var kommet til at sætte pris på. Det gav ham god og billig varme i huset og til madlavningen.

Han holdt af at sidde på slagbænkens stribede hynder og læse avisen, der ganske vist var for ringe, men med hans nedskruede økonomi var der kun råd til den lokale.

Derudover læste han mange bøger, gerne tykke som varede længere. Det vidste alle i nærheden formentlig. Meget mer vidste *alle* forhåbentlig ikke.

Det var nok muligt at en og anden af naboerne undrede sig over at han slæbte så mange bøger hjem. I deres øjne skulle han der var så stor og kraftigt bygget nok snarere bruge sine kræfter på arbejde, ikke hjerne og øjne på bøger. Men det blev deres sag. Han spurgte ikke hvorfor de altid gik rundt og så ud som om de kedede sig.

Naboerne vidste sikkert at han havde siddet inde, men de spurgte ham aldrig og han talte ikke selv om sin fortid.

Bibliotekaren hjalp ham med at finde bøger, gamle og nye, politik og religion, romaner og historie. Men bibliotekaren var så ung og ny at hun næppe vidste noget om ham.

Til daglig var Knud kun sig selv i den lille hytte ved vandet. Birgit var gledet langt mere stille ud af hans liv end han havde ventet. Det skyldtes skammen, som hun selv havde skrevet.

Skammen fik hende til at forlange skilsmisse. Han fik brevet

mens han sad inde uden at kunne foretage sig stort andet end at sige ja til hendes spørgsmål. Hvorfor skulle han holde fast ved noget som var uigenkaldeligt dødt?

Skammen fik hende hverken til at rase eller bombardere ham med bebrejdelser. Hun valgte at tie. Så godt som han kendte med bebrejdelser. Hun valgte at tie. Så godt som han kendte hende - hvor godt kender man overhovedet hinanden, selv efter års ægteskab? - burde det ikke have undret ham at hun ønskede sig frigjort for hans ikke ligefrem sjældne efternavn.

I hvert fald genantog hun sit pigenavn da han uden betingelser eller juridiske spidsfindigheder gik med til skilsmisse. Hun boede vist stadig i det hus hun købte ved Middelfart for de penge deres gamle hus indbragte. Han *vidste* det ikke, havde aldrig opsøgt hende efter at han slap ud, ønskede ikke at vide noget, selv om intet ville have været lettere end at skaffe sig viden om sådan en detalje.

Det havde været avært nok endda at komme ud. Selv om der havde været aviser i fængslet fulgte man ikke fysisk med i det der foregik udenfor. Så han levede 5 år bagud da han blev løsladt. Tempoet var blevet meget hurtigere i løbet af de år.

Datteren plejede at komme og besøge ham i det lille hus hver tredje eller fjerde weekend, som om intet var forandret. Hun mælede aldrig et ord om fortiden. Han anede ikke om hun besøgte sin mor på samme måde.

Det var ham glæde nok at hun så tit kom til ham, derfor spurgte han aldrig og Solvejg nævnede det ikke. Men det han for alvor havde frygtet aftenen før var netop det han under andre omstændigheder kunne drømme om: at han ved et tilfælde skulle møde sin datter. Hun gik på seminariet i den landsby hvor frøken Edith Frandsen havde slået sig ned et par år for sent til at undgå at krydse hans vej så afgørende.

Til alt held mødte han ikke Solvejg om natten. Han følte sig sikker på det, hun ville næppe have kunnet færdes alene, slet ikke i en sen aftentime når hankattene for alvor begyndte at strejfe, som om det var deres sidste chance for at finde kvindeligt vildt.

Og Solvejg kunne nok få dem til at snappe efter vejret.

Når hun var på besøg hos ham rendte hun tit rundt i et par

trusser eller en kort natkjole om aftenen før de skulle i seng. Så kunne selv han mageligt se hvor smuk pigen var. Åbenbart blottet for den undselighed som han selv var opdraget til. Ganske vist var hun langt blegere i huden end hans egen barkbrune lød, men med former endnu mere indlysende end Birgits. Gad vide hvilke problemer det kunne bringe hende? For ingen slipper vel for at få sin omgang her i livet?

Selvfølgelig fristede synet af hende ikke ham, gudfaderbevares for tanke. Skønt enegangen kunne være en plagsom pæl i kødet, ser man nu engang med andre, men ikke blinde, øjne på sin egen datter. Men siden man kan forstå andres stirren, gemmer der sig måske også lidt af andres lyst?

Nå. Der var ingen grund til ligefrem at lede efter abstrakte problemer. Hun var en god pige, Solvejg, hjælpsom. Hun fik i løbet af ingen tid ryddet op i alt det han ikke nåede til hverdag, eller måske ikke gad – og der går lettere kaos i tingene jo mindre plads man har, paradoksalt nok. Tingene blev gjort når hun kom, for første gang i hans liv uden formaninger fra mødre, tanter, kone og hvem der ellers repræsenterede moralen. Hun lavede mad og overtog vasken af undertøj og skjorter uden at skulle bønfaldes eller takkes i det uendelige. Hvor mange fædre har så megen glæde af en datter?

Vist havde de deres diskussioner. Sådan måtte det være for to selvstændige væsner med forskelligt erfaringsgrundlag. Det er ikke ligegyldigt om man var stor knægt i 30'erne eller teenagepige i 60'erne.

Solvejg havde også fået mere skolegang end han, havde lært at bruge de bøger hvis kerne han måtte knække sig frem til. Nå ja, så havde han vel forårsaget større udsving i hendes tilværelse end hans altid udadledigt forsigtige forældre havde påført ham. Hvad var egentlig værst? Er det sværere at leve op til en far der bliver arresteret end til en der altid gør det rigtige og aldrig forsømmer at slå på det som et eksempel til efterfølgelse?

Drengen så han så sjældent at det næsten var løgn. Han havde sit job som underværkfører – fint skulle det være – i København, samt kone og børn som dårlig nok kendte deres bedstefar.

Svigerdatteren var også skamfuld over ham, ligesom Birgit, eller endnu mere. Det ville hun også nok have været uden dommen, for han ville aldrig komme til at ligne hendes idealbillede. For hende skulle negle være hvide, om det sorte arbejdsmærke så var umuligt at skrubbe af.

Men det var gensidigt. I hans øjne var hun en intetsigende og venlig kontordame.

Denne morgen var han stået tidligt op, akkurat som han plejede, selv om han var kommet betydeligt senere i seng end normalt efter hjemturen på motorcyklen.

Tanken om at starte hjemmefra sent på aftenen havde strejft ham, men der var noget ved den som frastødte ham, som om han allerede ved planlægningen indlod sig på luskeri. Det skulle være åbent spil, såvidt muligt.

Derfor havde han prøvet at forestille sig hvornår en ugift dame i halvtredserne, efter alle oplysninger at dømme uden laster, gik i seng. Han gennemtænkte hvad der kunne holde hende oppe og hvad der kunne få hende til at gå tidligt i seng, hensyn til helbred og udseende, eller bare almindelig kedsomhed.

Han ville være fremme ved hendes bopæl før hun havde låst og slukket, tanken om at bryde ind som en gemen tyveknægt havde frastødt ham. Og han ville under ingen omstændigheder overraske hende når hun allerede var afklædt og ikke ventede mandlige øjne på sig.

Ved simple forespørgsler havde han gennem et halvt årstid samlet sig en del viden om frøken Frandsen. Man skulle bare nøjes med at spørge om en enkelt tilsyneladende ligegyldig detalje hvert sted, så vakte det ikke mistanke, havde han opdaget. Svarene faldt prompte, næsten ivrigt, folk elskede at kunne fortælle andre noget. På den måde kunne man formentlig få noget at vide om hvert eneste menneske i kongeriget Danmark år 1974, hvis man ville. En smal sag at drive spionage når militære oplysninger ligefrem stod trykt i offentligt tilgængelige bøger, havde han erfaret.

Edith Frandsen var født i Odense, uddannet på Tietgenskolen. Havde arbejdet som kontorassistent, senere som bogholder på maskinfabrikken Tors Hammer i Kissendrup indtil 1969 da hun

arvede villaen Hyrdevej 6, Skårup, efter en ugift farbror. Sammen med huset en betydelig formue, hvortil kom hendes egne opsavede midler, der tilsammen satte hende i stand til at sige sin stilling op. God for en million, mente nogle af de mere fantasifulde. Medlem af menighedsrådet, formand for børneværnet („det skulle forbydes at ugifte blev det!“ tilføjede meddelelsen), medlem af Blå Kors og Ydre Mission, ingen politisk forening, det mentes dog at hun tidligere havde været medlem af en vælgerforening. Ugift, ingen antydning af nært forhold til nogen mand eller kvinde livet igennem, absolut ustraffet. Havde ingen logerende i det store hus, ikke engang for at have selskab, hvilket undrede og optog mange i den lille by hvor udlejning til lærerstuderende var det normale. Nogle kredsede endda nyfigent om dette emne.

Knud havde stykket det hele sammen gennem gamle venner og bekendte hvis selskab han ellers ikke dyrkede længere, vistnok uden at nogen var blevet mistænksom, fordi han kun spurgte hver af dem om en enkelt mindre ting.

Han vidste desuden at hun havde en nevø som hun afskyede fordi han drak øl, men især fordi han bandede. Til gengæld var han hendes nærmeste arving, medmindre hun havde testamenteret hele historien til veldædige formål. Eller til den forældede kamp mod kvindelige præster, som hun – der selv var kvinde – hyppigt havde deltaget i med citatspækkede læserbreve i aviserne.

Hendes villa lå på en kort sidevej, et murermesterhus som de andre. Fra Solvejg vidste han at fornedet i den slags huse boede familierne selv, værelserne ovenpå var som regel udlejet til hendes kammerater. Nogle af værtinderne vogtede nidkært over at ingen af det modsatte køn opholdt sig på lejernes værelser efter klokken 22. Solvejg havde grinnet da hun sagde det, men ellers ikke kommenteret den overlevede tro på at erotisk samvær kun kunne finde sted efter at klokken havde slået de ti igangsættende slag.

Han havde parkeret motorcyklen ved en sidevej til amtsvejen, bag et poppelhegn som han fulgte til det løb sammen med en hæk som skilte marken fra husenes baghaver. Ved den korte Hyrdevej kravlede han gennem et hul i hækken og stod lige ud for frøken

Frandsens hus.

Alt lys var slukket. Ikke engang den hvide kuppel over døren lyste. Hvis hun var ude kunne hun have brug for lys til at se trappe-trinene ved hjemkomsten, men det viste sig at hun hørte til den type der holdt sig samfundets spareråd efterrettelig.

Det sidste fremhævede hun selv med en hektisk rød roset på kindbenene da hun et par timer senere var vendt hjem.

Han havde ventet i skyggen af hækken, havde hørt flere knallerter komme ned ad vejen, set unge mennesker stå af – to på én knallert, hvilket ville have oprørt frøkenens lovlydige sjæl – og søge ind i husmørket for dér at tage afsked gennem lange minutter mens deres udborede maskiner stod og larmede. En gang var et vindue blevet smækket op og en mandsstemme havde brølet at den skide knallert ødelagde hans fjernsynsbillede. Det havde ikke givet nogen virkning. Det var måske derfor ikke flere råbte op.

Der var i alt kommet fem knallerter mens han ventede. Hver gang havde han kikket gennem hækken, selv om han ikke for alvor havde regnet med at frøken Edith Frandsen skulle være passager på eller selv føre en cykel med hjælpemotor, som hun nok kaldte den.

Det havde kun undret ham stadig mer at hun kom så sent hjem. Det stemte ikke med hans billede.

Endelig ved halvtolv-tiden var han sikker på at det var hende. Energiske damehæle mod asfalt der var så tør at den forstærkede lyden næsten så meget som sten. Ingen lyddæmpning i form af vandpytter eller våd jord, fordi det mod forventning havde været tørvejr i flere dage, derfor kunne han også med sindsro gå på den smalle sti bag hækken uden at spekulere på fodaftryk.

Aftenen var mild, der havde duftet af æbler over hele Sydfyn mens han kørte den buede omvej. Hans motorcykel oste ikke så meget at benzinen kvalte lugten af de modnende æbler.

Han trådte frem fra hækken skjul før hun nåede sin hvidmalede havelåge. Han ville modtage hende der, ikke springe frem fra mørket så han forskrækkede hende og hun måske skreg op.

Knallertlarmen var omsider døet hen. Lysene i de fleste stueetager var gået ud, der kom kun søvnige skær fra nogle af vindu-

Han tændte sin pibe da hun var nogle meter fra ham, mest fordi han trængte til en smøg efter at have undladt at ryge i al den tid han holdt sig i dækning ved hækken, men også på grund af et pludseligt indfald: så kunne hun se hans ansigt i tændstikkens flamme. Det var bedre end at han stadig var skjult. Muligvis ville hun ikke genkende ham, men så var der formentlig noget beroligende ved at et menneske på dette sene tidspunkt gav sit ansigt til kende. Håbede han.

– Godaften, frøken Frandsen, sagde han og pustede røg ud.

– Hvad vil De på denne tid? svarede hun.

– Kan De kende mig?

– Selvfølgelig kan jeg kende Dem, sagde hun.

– Jeg vil tale med Dem.

– Vi kan ikke stå her og snakke, sagde hun. Så må De gå med indenfor.

Så nemt gik det at komme ind gennem den tæppebelagte entrés spejlløse sluse til en stor stue med mahognibord og gamle rankryggede stole på det heldækkende velourtæppes blomster. Der hang vellignende landskabsbilleder på væggene, der var et pænt udvalg af hylder med indbundne bøger, men ikke meget nips ud over et krucifiks og en Jesusfigur af gips på den lyse sekretær. Sofaen havde hestehårsbetræk, lagde han mærke til, og lænestolene var stive og høje. Der lå intet overflødigt noget sted, alt var upersonligt og uindbydende for et mere mageligt anlagt menneske. Hun var måske helt igennem så asketisk som sin tørre stemme og sine særdeles udtalte meninger. Nydelse var en falsk værdi.

– Luk døren! kommanderede hun og gjorde det selv hurtigere end han havde troet det muligt. Hvis folk kikker ind! tilføjede hun.

– Nej, det var ikke så godt, svarede han, formentlig af en anden grund end hendes.

– Det ville være forfærdeligt, sagde hun. På denne tid af aftenen – hvorfor kommer De så sent? De kan da ikke uden videre mase ind til en dame på sådan et tidspunkt.

– Jeg kom også for over to timer siden, sagde han, men De var

her ikke.

– Jeg var inviteret i præstegården sammen med nogle andre venner af præstefamilien.

Da Knud en halv time senere kørte derfra havde han ladet hoveddøren stå åben, og han spekulerede på om det var dumt at han ikke havde taget noget som helst i huset eller bare flået en skuffe op og væltet dens indhold ud over gulvet? Dumt i så fald kun for opklaringsarbejdet, ikke for ham selv. Det var jo ikke ment som et tyveri.

Måske var det først noget han tænkte da han havde slukket motoren på den smalle skrånende vej ned til fiskerhusene hvor han kørte uden at have lygten tændt, trillede stille gennem gruset uden at nogen kunne høre ham komme hjem.

Det, som han havde haft mer end fem ørkesløse år til at gennemtænke, var overstået. Det vil sige en del af det. Første etape.

Selv om han havde læst meget i sin celle og havde deltaget i arbejdet på maskinværkstedet var det dog hele tiden aktiviteter som ikke angik ham. Han gjorde det fordi det skulle gøres og for ikke at blive idiot af lediggangen. Biblioteket var for ringe, de bøger man tilbød ham var ligegyldig tomhed – måske bevidst for ikke at fremme nogens tankevirksomhed eller oprørstrang. Han syntes det virkede stik modsat. Det tvang ham til igen og igen at endevende det der var overgået ham.

Synet af hende havde ikke været opmuntrende. Hendes farveløse øjne betragtede ham med fordømmelse. Hun var i en grønlig dragt som udslettede ethvert tilløb til kvindelighed under den. Hendes hår var skrabet tilbage fra panden, ansigtet blegt uden så meget som et modermærke til at forstyrre den glatte renhed.

Hun havde været utilbøjelig til at høre, endsige forstå hvad han sagde. Hun vidste på forhånd alt, vidste mer om hans følelser og tanker end han selv. Denne urokkelige fastlagthed som kunne op-hidse ham mer end noget andet.

Deres samtale var ikke blevet så lang som han havde forestillet sig i den lange tid hvor han i hovedet gennemspillede hvert ord af den.

Og næste morgen, denne skyfri morgen, var han stået tidligt op

som han plejede. Mod sædvane havde han nøjedes med at sjaske lidt vand i ansigtet fra vandhanens isnende smalle stråle. Han havde vasket sig grundigt før han gik i seng.

Efter den kortvarige morgenvask havde han tændt op i komfuret med avispapir, tynde pinde af flækket fiskekassetræ og endelig briketter. Så kunne ilden – efter den næsten uddøde metode – holde til han kom ind igen over middag.

Morgenmaden spiste han ved bordet med den ternede plasticdug, hans sult var stor fordi han ikke havde fået en krumme hele den foregående aften. Ellers plejede han at tage sig lidt før han gik i seng. Men der havde været en prop i hans hals da han kom hjem og gik i lag med en større afvaskning og tandbørstning.

Han holdt af et blødkogt æg før han satte tænderne i brødet. Denne morgen tog han to (selv om dét nu ifølge skrivelserne var usundt). Hvem kunne misunde ham den luksus? Havregrød havde han ikke rørt siden sin barndoms påtvungne klæbrige masse, og hans egne høns i baghaven gav nok til hans morgenmad – og til en æggekage i ny og næ. Med purløg fra den lille køkkenhave der forsynede ham med grønsager det meste af året.

Tallerkenen kom ned i den sorte jernvask sammen med kniven og det plasticæggebæger han havde fået som julegave sammen med dividenden sidste jul i Brugsen. Opvasken måtte vente til han senere på dagen, måske, følte sig oplagt til det arbejde.

Solen stod rund og balancerede på horisonten, blændende så vandet næsten var usynligt. Så let og gennemsigtigt som en dampende eng i april. Uden for solens flammer var havet sort. Men det ville blive blå op ad dagen når farverne for alvor vågnede og ikke fortæredes i ilden.

Han blev stående et øjeblik uden for hytten mens han stoppede tobakken fast i piben med pegefingern. Der var ingen vind mere, det lignede et afhøvlet stuegulv. Han plejede at standse og snuse til luften før han mættede lugtesansen med den krydrede tobak.

Han havde den ene hånd skråt bagude for at trykke krogen på døren, en automatisk bevægelse han kunne uden at se sig tilbage. Han låste aldrig. Der kom som regel ikke andre end posten, men han skulle også kunne smide avisen ind.

Der var græs mellem hans skur og de huse der lå spredt op ad skråningen. De var større end hans og som huse almindeligvis er: hvidkalkede eller muret af gule mursten som forlængst var blevet askegrå. Det var huse med fuld tagrejsning, ikke flade som hans tjærede kasse. Der stod pelargonier i vindueskarmene, for i de huse boede ustraffede mænd der havde koner. De gamle blondegardiner var udskiftet med halvmoderne florbanner hængt op som tæppet for en sceneåbning.

Han misundte dem intet af det, foragtede dem ikke for deres smag. Hvis nogen foretrak det sådan var det i orden for hans skyld. Han var ude af pelargoniernes kompagni nu efter at Birgit havde bedt sig fritaget. Der var mindre at være forsigtig med i hans hytte, selv om der kunne blive uoverskuelig trængsel når han bar kroge og liner med ind i køkkenvarmen.

Solen slap vandskorpen.

Knud gik mod udhuset – den omvendte båd, understøttet af bundgarnspæle – og hentede olien, rorpinden og andre løsdele som han plejede at tage ind for natten. Ikke fordi han mistænkte nogen henne fra husene for at stjæle fra ham, men der var jo andre mennesker i verden, og man kunne ikke være sikker på noget som helst. Det vidste han.

Han gik ned mod båden ved den korte tobrætsbro. Brædderne svajede som altid, men bare de var tørre gled man ikke. Lykkeligvis var der dybt nok til at han ikke havde brug for en længere bro som krævede mere arbejde.

Da tingene var kommet ned i båden hentede han bakkerne til krogene. Dem stuede han i stævnen for at have frirum midtskibs til at trække linerne ind. Han skævede ind mod land før han tog fortøjningen.

Der var ingen bevægelse i det flade land bag strandvolden. Mændene i husene havde været fiskere, nu var de for gamle eller de havde taget bedre betalt arbejde i kalkværket. Han var den eneste der levede af at fiske herfra, fordi han kunne klare sig på et beskedent budget.

Ingen at se på land. Ikke engang strandjægere. Ingen toldbetjent der med skyldbevidst uskyld spurgte om man nok kunne

som han plejede. Mod sædvane havde han nøjedes med at sjaske lidt vand i ansigtet fra vandhanens isnende smalle stråle. Han havde vasket sig grundigt før han gik i seng.

Efter den kortvarige morgenvask havde han tændt op i komfuret med avispapir, tynde pinde af flækket fiskekassetræ og endelig briketter. Så kunne ilden – efter den næsten uddøde metode – holde til han kom ind igen over middag.

Morgenmaden spiste han ved bordet med den ternede plasticdug, hans sult var stor fordi han ikke havde fået en krumme hele den foregående aften. Ellers plejede han at tage sig lidt før han gik i seng. Men der havde været en prop i hans hals da han kom hjem og gik i lag med en større afvaskning og tandbørstning.

Han holdt af et blødkogt æg før han satte tænderne i brødet. Denne morgen tog han to (selv om dét nu ifølge skriverierne var usundt). Hvem kunne misunde ham den luksus? Havregrød havde han ikke rørt siden sin barndoms påtvungne klæbrige masse, og hans egne høns i baghaven gav nok til hans morgenmad – og til en æggecake i ny og næ. Med purløg fra den lille køkkenhave der forsynede ham med grønsager det meste af året.

Tallerkenen kom ned i den sorte jernvask sammen med kniven og det plasticæggebæger han havde fået som julegave sammen med dividenden sidste jul i Brugsen. Opvasken måtte vente til han senere på dagen, måske, følte sig oplagt til det arbejde.

Solen stod rund og balancerede på horisonten, blændende så vandet næsten var usynligt. Så let og gennemsigtigt som en dampende eng i april. Uden for solens flammer var havet sort. Men det ville blive blåt op ad dagen når farverne for alvor vågnede og ikke fortæredes i ilden.

Han blev stående et øjeblik uden for hytten mens han stoppede tobakken fast i piben med pegefingern. Der var ingen vind mere, det lignede et afhøvlet stuegulv. Han plejede at standse og snuse til luften før han mættede lugtesansen med den krydrede tobak.

Han havde den ene hånd skråt bagude for at trykke krogen på døren, en automatisk bevægelse han kunne uden at se sig tilbage. Han låste aldrig. Der kom som regel ikke andre end posten, men han skulle også kunne smide avisen ind.

Der var græs mellem hans skur og de huse der lå spredt op ad skråningen. De var større end hans og som huse almindeligvis er: hvidkalkede eller muret af gule mursten som forlængst var blevet askegrå. Det var huse med fuld tagrejsning, ikke flade som hans tjærede kasse. Der stod pelargonier i vindueskarmene, for i de huse boede ustraffede mænd der havde koner. De gamle blondegardiner var udskiftet med halvmoderne florbanner hængt op som tæppet for en sceneåbning.

Han misundte dem intet af det, foragtede dem ikke for deres smag. Hvis nogen foretrak det sådan var det i orden for hans skyld. Han var ude af pelargoniernes kompagni nu efter at Birgit havde bedt sig fritaget. Der var mindre at være forsigtig med i hans hytte, selv om der kunne blive uoverskuelig trængsel når han bar kroge og liner med ind i køkkenvarmen.

Solen slap vandskorpen.

Knud gik mod udhuset – den omvendte båd, understøttet af bundgarnspæle – og hentede olien, rorpinden og andre løsdele som han plejede at tage ind for natten. Ikke fordi han mistænkte nogen henne fra husene for at stjæle fra ham, men der var jo andre mennesker i verden, og man kunne ikke være sikker på noget som helst. Det vidste han.

Han gik ned mod båden ved den korte tobrætsbro. Brædderne svajede som altid, men bare de var tørre gled man ikke. Lykkeligtvis var der dybt nok til at han ikke havde brug for en længere bro som krævede mere arbejde.

Da tingene var kommet ned i båden hentede han bakkerne til krogene. Dem stuede han i stævnen for at have frirum midtskibs til at trække linerne ind. Han skævede ind mod land før han tog fortøjningen.

Der var ingen bevægelse i det flade land bag strandvolden. Mændene i husene havde været fiskere, nu var de for gamle eller de havde taget bedre betalt arbejde i kalkværket. Han var den eneste der levede af at fiske herfra, fordi han kunne klare sig på et beskedent budget.

Ingen at se på land. Ikke engang strandjægere. Ingen toldbetjent der med skyldbevidst uskyld spurgte om man nok kunne

leve af fiskeriet og om man aldrig så speedbåde i farvandet. Man. Han spurgte altid så klodset at han lige så godt kunne have fremført anklagen direkte.

Da båden slap broen startede han motoren der var næsten så pålidelig som hans Nimbus. Maskinen brugte for meget brændstof, men der var kræfter i den. Det svarer sig at have redskaber der ikke går i stå på halvvejen.

Nu havde han dagen for sig. Det var en god følelse at sætte sig til rette på toften og vide at det ikke betød synderligt ud over den lille spænding om der var noget på krogene. Birgit ønskede ikke penge fra ham, Rasmus havde godt arbejde, Solvejg fik uddannelsesstøtte, arbejdede på badehotel i ferierne og var foreløbig gældfri. Såvidt han vidste.

For ham selv betød penge stadig mindre. Bare der var til en ordentlig tobak – piben smagte helvedes godt sådan en stille morgen med neutral luft. Han satte sig tilbage mod rorpinden, så rolig som om han ikke aftenen før havde skudt et menneske.

2

Når Knud sad agter i sin slanke langsomme båd ude på vandet, opfattede han ikke indenbordsmotorens dunken som det genrebillede af dansk kystidyl han havde set hængt ud i en roman.

Tænkte han i det hele taget over lyden var det snarere med en fredsommelig glæde over sejladens ro.

Han kunne ikke drømme om at udskifte den klinkbyggede træjolle med en af de moderne plasticfiduser med deres påhængsmotorer. Det var ikke andet end motorplæneklippere til søs. Især stoledes han ikke på deres påståede synkefrihed, de var og blev for lette til at kunne stå for søgang.

Knud satte ikke tempoet mere op end andre dage, der var tid nok. Han skulle ikke af sted på motocyklen før aften når mørket faldt på. Han havde bestemt sig til at få det hele overstået i løbet af disse tre oktoberaftener. Tanken om senere følger havde han skubbet fra sig, det havde gæret for længe i ham til at han nu

kunne føle ængstelse.

Ganske vist ville selve køreturen blive længere denne aften fordi han skulle helt op til Bogense, men det tog næppe mer end halvanden time at komme derop. Så stor var Fyn heller ikke.

Og det skulle være Bogense. Han havde valgt den rækkefølge, med start i Skårup, fordi det tredje møde ved Fynshoved måske ville give en fiffig politimand en nøgle til sammenhæng. Og han ville være færdig før de måske begyndte at stykke tingene sammen. Derfor havde han også valgt tre forskellige metoder så ingen straks kom på den tanke at samme menneske stod bag alle de tre sager. Det var f. eks. ikke det almindeligste at en kvinde blev skudt med en pistol af stor kaliber.

Opholdet i Bogense behøvede ikke blive langvarigt. Redaktørens kone var ikke hjemme, hun var indlagt på sygehuset i Odense, guderne måtte vide for hvad, som hans hjemmelsmand gådefuldt havde tilføjet med det sære smil som alle fik om munden når de talte om hendes forehavender.

Og lokalredaktør Frederik Kristian Elkær plejede ikke omgang med andre end nogle få l'hombrepartnere. Nogle sagde at det havde konen forlængst begrænset, med det liv hun førte. De rygter kunne måske være til Knuds fordel hvis politiet øjnede en jalousihistorie på grund af konens meriter.

Knud var sikker på at Elkærs isolation snarere skyldtes hans egen kværlance. Intet sted var han blevet ret længe, fire-fem år var vist højden. Overalt lagde han sig ud med nogen ved at blande sig i bygning af børnehaver, skoleforhold eller ungdomsklubber.

Det var kun bagefter det hed sig at det var konens fallerende forsøg i butiksbranchen der havde tvunget dem til at flytte.

Nu var hun i hvert fald indlagt, ingen af Knuds bekendte havde vidst hvorfor, og netop derfor bredte gætterierne sig over en meget lille del af hendes krop. Uanset hvad hun sejlede var Elkær alene i huset. De var barnløse og havde selvsagt ikke tjenestefolk med hans beskedne indtægt og hendes evne til at bruge penge (gæld allevegne, hed det), så medmindre han ligefrem ventede nogen til et slag l'hombre ville han være ene i huset. Var der et møde at referere – Knud havde ikke set noget averteret i avisen – kunne

han selvfølgelig komme senere hjem, men han var ikke kendt som nogen udholdende referent.

For resten ville Knud ikke tænke for meget på aften når det foreløbig var formiddag med fint vejr.

Fra båden var kysten den strækning han gennem de sidste måneder havde lært at elske og føle som fixpunkt for sit liv. En flad forstrand med lysende hvide sten, og bag den en vold der hævede sig med gult græs og stride buske. Mod syd den svovlgule klint, ulig den fjordstrand han havde forladt godt seks år tidligere i politiets vogn.

Stedet hernede var endnu roligere, og især kunne han gøre dét tilværelsen tidligere havde påbudt ham at nøjes med i små fritidsrationer. Men det sagde han ikke til andre end datteren. Han ville ikke slutte sig til de nyfrelstes skare.

Ingen havde jo ligefrem pligt til at bebyrde andre med sin livsholdning. Knud var sit liv igennem gået ind for den enkeltes ret til at træffe sit valg. Det var nemmere at gennemføre når man var alene.

Men det betød ikke at han gik rundt og hadede Birgit eller følte at hun skulle have hæmmet ham, i stil med den kunstmaler han en tid delte celle med. Han havde forladt kone og børn for at udfolde sig frit, men blev alligevel ikke nogen Picasso. Af penge-trang lettede han sin forhenværende arbejdsgiver for en stak penge og sad derefter langt mere i saksen.

For Knud havde der ikke været tale om undertrykkelse. Det var snarere den afstand der langsomt var blevet øget mellem dem indtil det uomgængelige skete.

Forsåvidt startede deres liv sammen udramatisk, måske som de flestes. Hun var jomfru da de begyndte at ses og var det stadig da de begyndte at gå på krum arm, som det hed på hans fødeegn. For øvrigt var han også uerfaren med sine enogtyve år, og deres første forsøg på det der nogle steder kaldes en uforglemmelig brudenat havde absolut været uforglemmeligt. Men ikke af lykke.

Senere vænnede de sig. Han fik arbejde på møbelfabrikken, som værktøjsmager, senere et bedre betalt job på landbrugsmaskinefabrikken, og kort efter købte de det forhenværende fodermester-

hus ved otte kilometer-stenen. Det var kun ti år gammelt, allerede rømmet da gårdejeren gik over til kvægløst landbrug, men særdeles mangelfuldt fordi den nærliggende bonde havde sparet på alt, endog cement i mørtelen. Der var meget at udbedre, og det var drøjt.

Nu kunne det ske at han uden overgang savnede det sted hvor de trods alt levede sammen i over tyve år, udviklede sig, blev voksne, hvad det end indebar af resignation og opgivelse.

Allerede et par år efter at Birgit og han var flyttet ind i huset, havde han først købt en pram, senere en lidt større jolle med motor. Ikke noget fartmirakel, bare en tretten fods med en to en halv hestes motor.

Timerne på vandet blev det egentlige i hans tilværelse. Når han stod inde på fabrikken tænkte han mere på båden end på det arbejde han fik sine penge for.

Hver dag længtes han mere efter at komme ud på vandet end hjem til familien. Så snart han kom fra arbejde stak han ned til båden, undertiden med et stykke mad i hånden.

Og Birgit sagde ingenting.

Det havde måske været bedre om hun havde lukket munden op – men han bebrejdede hende det ikke nu. Når han endelig var i hus (og hun ikke imens var faldet i søvn) snakkede de vel om dét man sådan gør efter adskillige års ægteskab, om børnene i skolen, besværet med at få pengene til at slå til og om at huske dit og dat.

Om aftenerne var han træt af søluften, og hun havde altid haft et godt sovehjerte. Noget rigt elskovsliv havde de aldrig levet, men han forlangte ikke mere.

Og Birgit sagde ingenting.

Han havde ikke talt med hende siden dommen faldt. Hun havde ikke besøgt ham i fængslet. Nu gik det op for ham at han dårlig nok havde savnet deres snak – for hvad havde der været at give afkald på? Bortset fra et enkelt punkt havde han med tiden fået større nærhed til Solvejg, selv om han ikke helt kunne følge hende i hendes snak om kollektiv og nærhed. Måske fordi han selv var for meget enspænder. Ligesom Birgit der ikke havde giftet sig

igen. Om hun levede sammen med nogen vidste han ikke. Han havde aldrig tænkt på at spørge.

Lige før han lagde til ved broen, så han en af konerne pile fra et hus til et andet, og lige inden for broen stod den gamle Clausen og vippede på træskoene. Der var usædvanlig meget liv i det forhenværende fiskerleje.

Siddende på agtertoften så Knud op mod grusvejen, men mere skete ikke. Ingen andre mennesker end de kendte, ingen bil, ingen sort vogn med store hvide bogstaver på siden.

Hvordan i himlens navn skulle politiet også have fundet frem til ham?

Han var end ikke tilmeldt folkeregistret hernede, papirerne stod i Nyborg hvor han en overgang havde lejet et værelse efter løsladelsen. Han havde netop med vilje fastholdt sin tilmeldelse i Nyborg kommune, fordi han allerede dengang havde forberedt det der nu var sket og skulle ske.

Ikke desto mindre følte han sig usikker på grund af Clausens ansigt der hyppigt var en opslagstavle for sensationer, ganske vist mest ubetydelige.

Knud lettede sig fra toften og lagde hånden om en af pælene på den smalle bro da båden gled ind. Motoren havde han standset, som sædvanlig, da han var de tyve-femogtyve meter fra brospidsen. Han trak båden ind langs sin bro.

Arbejdet blev endnu lettere end det plejede fordi folkepensionist Johannes Clausen blev en fjedrende yngling der bøjede sig og gav en hånd med. Det havde han aldrig gjort før, heller ikke andre gange når han kom luntende for at få en fisk eller for at have den adspredelse i hverdagen at gå en tur langs vandet.

Oppe ved Clausens hus var konen på vej til naboen med den avis de holdt sammen. Det plejede ikke at ske før efter aftensmaden. Knud havde boet her længe nok til ikke at kunne undgå at kende deres vaner, selv om han ikke ønskede at kende dem.

Han fortøjede båden. Clausen var der med en hånd for at tage imod løkken.

Det er ellers ikke ret langt herfra, sagde Clausen med en sitren

Knud svarede ikke, men vendte sig for at tage bakken med krogene, der sad på rækker i korkstrimlerne. Det plejede han at ordne på vejen ind når søen var rolig, ellers måtte arbejdet vente til han nåede i hus.

– Det havde man alligevel ikke troet, at det kunne ske her, sagde Clausen. På vore kanter, tilføjede han.

Hvorfor egentlig ikke det? tænkte Knud næsten med et smil. Men han vidste det jo. Det var ikke bare uden for denne ø, som de kaldte den grønne ø og Danmarks have, men også på stedet at folk var faldet for billedet af den evige idyl hvor der højst kunne ske noget ved et uheld i trafikken.

Han havde tiet så længe at han ikke kunne begynde at sige Hva?

– Hvad er der da sket? spurgte han i stedet og begyndte at sætte kasserne op på broen.

– Jah, vi hørte det jo først i pressen klokken halv et. I morges sagde de ikke noget. Og så bagefter ... jah, det var fakta min bror der fandt hende.

– Hvem? sagde Knud og så op på pensionisten.

– Jamen har du slet ikke hørt det? spurgte Clausen.

– Hørt hvad? sagde Knud. Jeg har været på havet hele dagen.

– Den dame der er blevet skudt nede i Skårup! Og nu fik vi at vide at det var min bror der fandt hende i morges, min bror Alex er jo ...

Den gamle afbrød sig selv, og Knud spurgte ikke hvad hans bror Alex var, fordi han mer end én gang havde hørt af fru Clausen at denne bror absolut var familiens lig i lasten, en mand der de sidste 25 år som pensionist havde plejet sit svage hjerte for ikke at dø af et hjerteslag før tiden. Han var vist over de firs.

Knud kravlede op med rorpinden i hånden, men Clausen var ivrig efter at fortælle alt hvad han vidste, så han trådte ikke til side på den smalle bro.

– Hun var jo meget velhavende, penge som skidt, og politiet skriver i avisen at det sikkert er derfor.

– Politiet skriver da ikke aviser? sagde Knud.

– Joh, de skriver at det godt kan være pengene her her ...

... havde hun sagt. Hun havde dog ikke fjernet sig mere end at hun stadig var med til at give folket den opium.

Nej, der var ingen at snakke med om netop den ting. Den var og blev hans sag.

Og dog var tilværelsen dengang kommet ham nær igen. Det var dér det startede som nu drev ham ud på aftenlige køreture. Livet med Birgit og børnene mens de var små.

Hver morgen havde hun madpakken parat til ham, i døren kysede han hende farvel. På kinden. Om aftenen kysede han hende igen på kinden. Ellers var det sjældent med kys efter at de var blevet gift.

Af og til havde han børnene med i båden. Drengen var ikke vild efter at sejle, han var faktisk allerede dengang en skørteklæber.

Datteren kunne derimod lide at komme med ud i båden. Hun ville helst sidde puttet op ad ham og holde ham i hånden imens. Akkurat som når de vandrede ned til Kragegården efter mælk om morgenen før han skulle på arbejde. Denne næsten stumme fortro- lighed som var dejlig og uskyldig, men som han senere læste om under navnet Oedipus.

De dyrkede ikke megen selskabelighed i det hus som Birgit havde døbt Home. Hendes veninder kom i ny og næ til formid- dagskaffe, troede han. Birgit besøgte sin familie med mellemrum, tog børnene med i bus og tog mens han blev hjemme.

Lejlighedsvis tog han nogle venner med ud at fiske. Især Kon- rad og Henry, arbejdskammerater fra møbelfabrikken. De var beg- ge letvægtere og forrykkede ikke balancen i båden. Henry var jævnaldrende med ham, Konrad noget ældre. Det hændte at de to kom i huset til en øl eller en sjælden gang til Birgits æbleskiver med solbærrom.

Birgit beklagede sig aldrig over at de kom. På den anden side sagde hun sjældent noget som helst om mennesker de strejfede.

Og nu... Nej, nu gjaldt det om at få fiskene i kasser og gjort klar. Den lille fiskehandler måtte være på vej for at hente dem. Han hed Jørgensen, men blev aldrig kaldt andet end den lille

husmandssteder og villaer langs de smalle snoede veje. Han var billig fordi han opkøbte sine varer hos uorganiserede fiskere som Knud. Det var for resten et under at han klarede geschæften, for han var ikke altid lige ædru når han nåede hen til slutningen af arbejdsdagen.

Efter at have ordnet den dags handel med den lille fiskehandler kastede Knud et blik på opvasken, men bevilgede omgående sig selv mad før han gjorde noget ved de potter og kar der stod i den sorte jernvask.

Da han var færdig med sin æggekage var det stadig lyst, og han syntes det var en uudholdelig tanke at skulle vende hjem til indtørrede skorper på tallerkner og pande senere på aftenen, men hans ulyst ved at gå i lag med renselsen var større. I stedet gjorde han sig klar til turen.

Han klædte sig om, det vil sige han skiftede til det folk der på stedet kaldte aftentøjet, hvilket var et par hæderligt rene, ikke nye bukser, en ternet arbejdsskjorte og en sweater som Solvejg havde strikket af færogarn.

Han fandt de to kasserede nylonstrømper frem som hun en gang for længe siden havde efterladt hos ham. Hun havde som regel cowboybukser på nu, det hændte dog at hun var i en lårkort kjole, men dertil altid bare ben.

Han havde et avisbillede af redaktør Elkær liggende. Det lagde han midt på bordet i køkkenet mens han gjorde sig klar. Manden havde ikke forandret sig meget, medmindre det da var et gammelt fotografi de havde brugt.

Nylonstrømperne lagde han i lommen på sin læderjakke som han plejede at bruge når han kørte. Uden at tænke nærmere efter: en i hver lomme. Han fik næppe brug for mer end én, men ville være ordentligt forberedt. Strømperne var vasket efter at hun havde kasseret dem. Der hang ingen duft af hende ved dem, kun af vaskepulver.

Han havde omhyggeligt vasket fiskeskæl og -lugt af sig før han klædte sig om. Der skulle ikke efterlades spor af den art. Man vidste jo aldrig hvilke snusere der kom senere. Billedet af redak- tøren smed han i komfuret. Så meget havde han aldrig gjort ved

... havde hun sagt. Hun havde dog ikke fjernet sig mere end at hun stadig var med til at give folket den opium.

Nej, der var ingen at snakke med om netop den ting. Den var og blev hans sag.

Og dog var tilværelsen dengang kommet ham nær igen. Det var dér det startede som nu drev ham ud på aftenlige køreture. Livet med Birgit og børnene mens de var små.

Hver morgen havde hun madpakken parat til ham, i døren kysede han hende farvel. På kinden. Om aftenen kysede han hende igen på kinden. Ellers var det sjældent med kys efter at de var blevet gift.

Af og til havde han børnene med i båden. Drengen var ikke vild efter at sejle, han var faktisk allerede dengang en skørteklæber.

Datteren kunne derimod lide at komme med ud i båden. Hun ville helst sidde puttet op ad ham og holde ham i hånden imens. Akkurat som når de vandrede ned til Kragegården efter mælk om morgenen før han skulle på arbejde. Denne næsten stumme fortrolighed som var dejlig og uskyldig, men som han senere læste om under navnet Oedipus.

De dyrkede ikke megen selskabelighed i det hus som Birgit havde døbt Home. Hendes veninder kom i ny og næ til formiddagskaffe, troede han. Birgit besøgte sin familie med mellemrum, tog børnene med i bus og tog mens han blev hjemme.

Lejlighedsvis tog han nogle venner med ud at fiske. Især Konrad og Henry, arbejdskammerater fra møbelfabrikken. De var begge letvægtere og forrykkede ikke balancen i båden. Henry var jævnaldrende med ham, Konrad noget ældre. Det hændte at de to kom i huset til en øl eller en sjælden gang til Birgits æbleskiver med solbærrom.

Birgit beklagede sig aldrig over at de kom. På den anden side sagde hun sjældent noget som helst om mennesker de strejfede.

Og nu... Nej, nu gjaldt det om at få fiskene i kasser og gjort klar. Den lille fiskehandler måtte være på vej for at hente dem. Han hed Jørgensen, men blev aldrig kaldt andet end den lille

husmandssteder og villaer langs de smalle snoede veje. Han var billig fordi han opkøbte sine varer hos uorganiserede fiskere som Knud. Det var for resten et under at han klarede geschæften, for han var ikke altid lige ædru når han nåede hen til slutningen af arbejdsdagen.

Efter at have ordnet den dags handel med den lille fiskehandler kastede Knud et blik på opvasken, men bevilgede omgående sig selv mad før han gjorde noget ved de potter og kar der stod i den sorte jernvask.

Da han var færdig med sin æggekage var det stadig lyst, og han syntes det var en uudholdelig tanke at skulle vende hjem til indtørrede skorper på tallerkner og pande senere på aftenen, men hans ulyst ved at gå i lag med renselsen var større. I stedet gjorde han sig klar til turen.

Han klædte sig om, det vil sige han skiftede til det folk der på stedet kaldte aftentøjet, hvilket var et par hæderligt rene, ikke nye bukser, en ternet arbejdsskjorte og en sweater som Solvejg havde strikket af færogarn.

Han fandt de to kasserede nylonstrømper frem som hun en gang for længe siden havde efterladt hos ham. Hun havde som regel cowboybukser på nu, det hændte dog at hun var i en lårkort kjole, men dertil altid bare ben.

Han havde et avisbillede af redaktør Elkær liggende. Det lagde han midt på bordet i køkkenet mens han gjorde sig klar. Manden havde ikke forandret sig meget, medmindre det da var et gammelt fotografi de havde brugt.

Nylonstrømperne lagde han i lommen på sin læderjakke som han plejede at bruge når han kørte. Uden at tænke nærmere efter: en i hver lomme. Han fik næppe brug for mer end én, men ville være ordentligt forberedt. Strømperne var vasket efter at hun havde kasseret dem. Der hang ingen duft af hende ved dem, kun af vaskepulver.

Han havde omhyggeligt vasket fiskeskæl og -lugt af sig før han klædte sig om. Der skulle ikke efterlades spor af den art. Man vidste jo aldrig hvilke snusere der kom senere. Billedet af redaktøren smed han i komfuret. Så meget havde han aldrig gjort ved

Så læste han avisen. Han ville egentlig læse den i vanlig rækkefølge, men kunne alligevel ikke dy sig for at blade om til den side som den store forsideoverskrift henviste til: Kvinde brutalt myrdet i Skårup.

Han læste hurtigt det igennem som gamle Clausen allerede havde fortalt ham. Der stod dog ikke nær så meget som den gamle havde gengivet. Det med likvideringen og hendes liv uden logerende og hvilke gåder det kunne indebære stod der ikke en lyd om. Der stod om hende at hun var ugift, men derimod ikke at hun skulle være velhavende.

Af artiklen fremgik det snarere at politiet foreløbig stod uden spor af nogen art, eftersom der ikke var tegn på tyveri. Et sexuel motiv kunne ikke udelukkes, men heller ikke umiddelbart påvises, det måtte obduktionen give svar på.

Meget mer konkret fremgik ikke af avisen. Om Clausen havde gættet eller talt med nogen hvis fantasi var mere fritløbende var ikke godt at vide.

Klokken halv otte lagde Knud avisen fra sig, vaskede hænderne for at få tryksværten af fingrene – aviserne var blevet slemme til at smitte af – tog sin læderjakke på og gik ud til motorcyklen bag skuret. Derfra kunne den næppe høres i husene. For resten kunne han i alle vinduer se det blå skær fra deres fjernsyn. Det lukkede både øjne og ører på dem.

Så kørte han op over græsmarken bag sit hus til landevejen.

Intet uventet indtraf undervejs. Ved nitiden var han ved det typehuskvarter før Bogense som han skulle passere for at nå frem til redaktørens hus der var kommet til at ligge alene mellem nye bebyggelser. Et langt stråtækt bondehus, den drømmebolig mange i storbyerne længes efter at kunne dekorere med vognhjul og plasticstorke og kunstige brønde fulde af blomster.

Elkærs hus var ingen drømmeidyl. Det var forfaldent, kalken snavset og udflydende. Der var huller i taget.

Men der var lys i vinduerne, og Knud parkerede sin Nimbus et stykke fra huset, bag en traktor der stod og ventede til næste dag. Han gik hen til døren som bandt. Han satte skulderen til og

måtte trykke hårdt før den gik op. Han trådte ind i en mørk, uryddelig entré. Da han kunne skimte enkeltheder bankede han på til stuen, og lidt efter svarede en mandsstemme: Kom ind!

– Goddavn, sagde Knud inden for døren.

Lokalredaktør Frederik Elkær rejste sig fra en høj lænestol som vendte ryggen mod Knud. Hans ansigt var mere oppustet og rød-blisset end Knud huskede det.

– Hvad vil De? sagde Elkær uden den mindste venlighed, som om han var blevet afbrudt i noget vigtigt.

Han trådte et skridt frem mod Knud, men standsede pludselig.

– Var det Dem der var hos Edith Frandsen, sagde Elkær, nu med en usikker skælven i stemmen.

Knud svarede ikke, og hurtigere end han havde ventet, bukkede Elkær sig og greb noget ved kaminen. Men før han nåede at rejse sig helt op med ildrageren i hånden, var Knud henne hos ham og greb ham om skuldrene med begge hænder.

3

Knud havde efterladt lokalredaktøren på ryggen på et langt sofa-bord med en nylonstrømpe om halsen. Sådan ville han blive fundet når nogen kom til hans hus. Hvem der så kom. På ryggen, stranguleret som en prostitueret kvinde.

Det var gennemtænkt, situationen fjernt fra den på Sydfyn med den ugifte dame. Men det var samtidig dette øjeblik han ikke kunne lide. Alt havde forekommet ham så klart mens han udtænkte det, nu var det anderledes. Langt værre end aftenen før, fordi en pistol gav distance, måske det samme som gav bombe-piloter en tryk nattesøvn fordi de aldrig så resultaterne. Nærhed giver kvalme.

Ganske vist gav Knud sig tid til at kontrollere at han ikke havde efterladt sig iøjnefaldende spor, men da det var overstået måtte han styrte ud af huset. Han brækkede sig i en strittende busk ved havelågen. Han stod i skyggen af hus og busk. Der var ingen trafik at høre på vejen. Han tørrede sig om munden med bagsiden

af hånden og så sig om før han langsomt gik de to hundrede meter til motorcyklen bag traktoren på markvejen.

Han havde ladet døren til huset stå på klem, ville ikke presse den i med magt så det gav et brag i den stille aftenluft. Heller ikke i dette hus havde han rørt noget. Kun nogen. Det kunne være en fejl, måske skulle han have flået nogle skabe op her, så det ikke lignede villaen i Skårup for påfaldende. På den anden side: hvem ville få den tanke at et pistolskud mod en kvinde skulle have fjerneste forbindelse med stranguleringen af en mand? Den eneste lighed der kunne være mellem de to mennesker måtte være at de var nogenlunde lige gamle, højst fire-fem år skilte dem.

Desuden havde redaktør Elkær gennem mange år skaffet sig så mange uvenner ved sit krakilske væsen, sin roden i sager der ikke engang angik ham som pressemand, sin uforskammethed mod anderledes tænkende, at der ville være nok at grave i for det politi der så inderligt elskede motiver at det ikke forestillede sig at tilfældigheder kunne spille ind. Ganske vist havde de ret i denne forbindelse, men de ville komme på så meget skrivebordsarbejde først at de ikke kunne nå at forhindre ham i at gennemføre sidste punkt på tretrinsplanen.

Da han nåede motorcyklen havde den kølige aftenluft gjort ham så godt at han kun mærkede kvalmen som en bitter smag i munden. Han hev lynlåsen op i sin læderjakke, trak Nimbusen fri, skrævede over den og trådte ned på kickstarteren.

Tyve minutter efter at Knud havde parkeret sit køretøj ved Bogense var han på vej derfra. Der var stadig ingen at se på landevejen. Det var overskyet, trak nok op til regn, og hvem gik overhovedet ud mere om aftenen? Fjernsynet havde ændret folks vaner, der var næsten ingen kørende på landevejene ud over lastvognstog.

Han kørte sydpå, havde en lang lige strækning foran sig og trak skuldrene lidt op om ørerne idet han gjorde sig klar til bare at køre, køre uden at tænke for meget. Han vidste at vejtræernes monoton, blæsten der bed i ørerne og lyden af maskinen næsten som et slags tankevacuum som altid når han beredte sig på sine instinkter, der

skulle fortælle ham om modkørende eller bagfra kommende, var vågne. Selv kunne han koble ud i de situationer, ligesom han nu tonede redaktørens hus ud af bevidstheden.

Det lykkedes omgående og så godt at det gav et sæt i ham som forplantede sig til motorcyklens brede styr da det lange lys fra en bil ramte hans sidespejl, og et sekund blændede ham.

Han fik hurtigt kontrol over maskinen og fortsatte i samme tempo, omkring de halvfjerds han fandt passende for vejr og mørke, men bilen halede hurtigt ind på ham. Meget hurtigere end de halvfems det var tilladt at køre på en ganske almindelig landevej som her.

Da bilen omsider blændede ned for det lange lys skete der noget andet: et roterende lys på taget blev tændt.

Det kunne selvfølgelig være en ambulance – eller brugte de en anden farve? Han var bare ikke et sekund i tvivl om at det var en politivogn der nærmede sig hastigt. Han mærkede sveden springe i håndfladerne, det sted hvor det altid viste sig når hans ro forstyrredes.

Han havde indrettet sin tilværelse på et maksimum af vaner og uforstyrrelighed, netop for at slippe for den nervøsitet som åbenbart plagede det meste af menneskeheden i denne tid. Men man kunne ikke beskytte sig totalt, og nu havde han vel også gjort det yderste for at bringe sig selv i en udsat situation.

Han vidste at han ikke kunne køre fra dem. Maskinen var solid, men ikke længere nogen sprinter. For resten kunne han ikke fordrage at køre stærkt, heller ikke truet af nogens nærhed. Derfor fastholdt han farten og mærkede hvor hurtigt bilen nærmede sig.

Da den var så kort bag ham at han syntes dens varme åndede ham i nakken søgte han at slå koldt vand i blodet. De kunne være ude efter noget ganske andet end ham. Hvorfor føle sig forfulgt når politiet havde så mange opgaver i denne tid, bølger af indbrudstyverier, pengeskabskup, narkotikahandel, børnemishandlinger, boligsvindel, bagmandssager? Selvfølgelig var det ikke ham de var efter.

Denne beroligende tanke holdt sig som en spinden under huden lige til politibilen havde overhalet ham.

Da stak betjenten på passagersædet sit Stop-skilt ud ad sideruden, og vognen begyndte langsomt at trække ind til siden, mens den mørke arm svingede skiltet op og ned.

Det hele gik så hurtigt at Knud ikke nåede at blive forskrækket, han tænkte kun: hvordan i himlens navn kan nogen så hurtigt have fundet ham i det ensomme hus?

Så holdt hans motorcykel i vejkanten, og betjenten med skiltet var på vej mod ham med en stor lygte i hånden. Den anden betjent stod ud nogle sekunder senere, men holdt sig til at begynde med på afstand.

Betjenten var høflig nok, ingen politistatemetoder med at stikke lygten op i ansigtet på ham. Han var endog på nippet til at gøre en slags honnør med hånden halvt oppe ved den brede kasket.

– Må vi have lov at se Deres kørekort?

– Tja, mumlede Knud, det er jo ikke sådan med alt det kluns på.

Han havde lyst til straks at spørge hvorfor. Det forekom bedre at få det overstået med det samme, ligesom at gå til tandlægen omgående og blive anbragt under tænger og bor og skylleapparater i stedet for at skulle vente en måned og have det at frygte for.

Men han sagde selvfølgelig ingenting, kunne ikke få spørgsmålet over sine læber. Godt at det var så mørkt at de ikke kunne se hans ansigt. Han havde sikkert tics og hele komedien, sådan som han altid havde haft det når han kom ud for det uventede. Til daglig anså alle ham for urokkelig. Du kender da ikke til nerver, Knud? som købmanden havde sagt efter en psykologisk forelæsnings over disken.

Den anden betjent var kommet nærmere, men holdt en passende afstand med den ene hånd i siden, såvidt Knud kunne se i mørket. Sikker for at dække kammeraten, de var vist blevet forsigtigere efter den grimme historie på Amager for en del år siden.

Betjenten lyste på hans kørekort og kikkede hurtigt ned over det. – Stands lige motoren, sagde han uden at give Knud kørekortet tilbage. – Gå væk nu. De stod der to mand høj, næsten lige høje, og en ligefremme bevæbnede, og en ligefremme bevæbnede.

sættelsen, men heldigvis med et par odenseanske strissere der var forstående og havde givet ham papirerne tilbage samtidig med at de diskret vendte sig om så han fik chancen for at dykke ind i en port og forsvinde gennem baggården. Da havde landet ligget anderledes, de to betjente havde ønsket at hjælpe ham, selv om han både havde haft en pistol i lommen og den slidte mappe fuld af marcipan.

Nu var der ingen pardon.

Motoren var standset. Volvoens motor lidt længere fremme summede svagt. Ellers var aftenen stille. Ikke en knallert. Ikke en ko på marken.

– Start den lige igen, sagde politimanden og hans makker blev hvor han var.

Betjenten gik rundt om hans Nimbus med sin lygte og lyste på den. Ved baghjulet standsede han og sparkede til dækket før han bøjede sig ned og så nærmere på det.

Så kom han tilbage foran maskinen. Den anden var blevet stående der hvor han standsede for nogle sekunder – minutter? – siden.

– Tænd lyset.

Knud tændte for lyset.

– Sig mig, hvad er der i vejen? spurgte han.

Betjenten svarede ikke, han gik rundt om motorcyklen endnu en gang.

Da han vendte tilbage, prøvede Knud igen.

– Jeg kørte halvfjerds dengang I indhentede mig. Der er ingen lokal hastighedsbegrænsning her.

– Det ved jeg alt om, svarede betjenten.

Så vendte han sig mod sin kollega og sagde med hævet stemme:

– Den er god nok.

– Hør nu her, begyndte Knud.

Betjenten rakte ham kørekortet.

– Værgod, så kan De godt køre videre.

Han blev dog stående foran maskinen lidt endnu.

– Har jeg gjort noget eller har jeg ikke? spurgte Knud.

Betjenten lo stille.

- Det kan De snakke med Deres kone om, svarede han.
- Det var ikke det jeg spurgte om!
- Nej.

Betjenten vendte sig for at gå. Han standsede to skridt derfra og drejede overkroppen en anelse.

- Det er ikke så tit man ser en Nimbus i vore dage, det er mange år siden de holdt op med at lave dem, og med sådan en gammel maskine kan der let blive noget, ikke? sagde han.

- Ikke med den her!

- Nej det kan jeg se, svarede betjenten. Jeg har selv haft en engang. God tur.

Så forsvandt de to uniformer ind i bilen. Før de nåede at smække dørene havde Knud overhalet dem. Han så i spejlet at de blev holdende i vejkanten i al den tid han kunne skimte deres lygter.

Først nu mærkede han hvordan hans arme og ben rystede. Egentlig burde han standse, men den gik ikke. De kunne fortryde og sætte efter ham for at stille flere spørgsmål. Han måtte køre videre og lade som om det var motorcyklens vibrationer der satte hans muskler i rystelse. Selvfølgelig havde han været urolig ved hele den historie, men ikke panisk skrækslagen.

Resten af hjemturen gik uden vanskeligheder.

Der var endnu lys i to af husene dernede under bakken, så han lod motorcyklen trille uden motor ned ad den lange skråning mod redskabsskuret. Senere var det altså ikke end at de stadig sad oppe. Det var fredag, måske var der en film i fjernsynet. Eller et show fra Tyskland som de kunne tage med den høje antenne. Sært nok at mennesker, som ikke forstod et kuk tysk, mageligt kunne sidde og følge lange quizprogrammer, ja sågar amerikanske film hvor de talte tysk.

Så snart han åbnede døren til huset mærkede han at der havde været nogen. En anden lugt end hans pibetobak. Åbenbart en cigaret.

Han blev stående lidt på tærsklen og prøvede om han kunne skimte noget i den smule nattelys der sivede ind ad vinduerne. Til sidst bestemte han sig til at tænde.

Der var ingen. Men hans fornemmelse havde været rigtig: der havde været nogen. Opvasken var fjernet.

Så behøvede han ikke spekulere på hvem der havde været i huset. Ikke politi, ingen nysfigen uvedkommende, ingen tidligere arbejdskammerat der havde fundet på at kikke indenfor. Hvem skulle det også være? Ingen af dem vidste hvor han boede.

Ingen anden end hans datter Solvejg kunne finde på at ordne en opvask uden at blive bedt om det. Han gik alligevel nysgerrigt hen til den gamle sæbebøtte og løftede låget. Joh, hun havde også taget hans vasketøj. Så havde hun nok hængt det ud på snoren bag huset.

På køkkenbordets plasticdug lå en lap papir hvor hun havde skrevet at hun alligevel ikke kunne komme på weekend fordi hun skulle til Århus og spille håndbold om lørdagen, og hun ville nok blive til et møde om søndagen.

Knud stod med sedlen i hånden og undredes. Det havde ikke på noget tidspunkt været aftalt at hun skulle komme denne weekend. Det var jo netop derfor han havde valgt denne uge. Hun havde sagt næste søndag da hun sidst var hjemme.

Og cigaretlugten hang stadig i luften.

Solvejg røg ikke. Han anede ikke hvilke laster hun eventuelt nød og plagedes af, men rygning var i hvert fald ikke en af dem. Ikke fordi hun længere havde særlige ambitioner med sin sport (hun havde været på tale til landsholdet året før, men havde selv sagt at hun ikke ville ofre mere tid på træning og rejser), mest fordi hun aldrig var begyndt at ryge.

Havde hun været der sammen med en anden? Var der en skjult mening i ordene på sedlen?

Det slog ham pludselig at hun alligevel kunne have set ham aftenen før, og hun boede ikke længere fra frøken Frandsens villa end at politiet også kunne have talt med hende om mulige iagttagelser. Havde hun ligefrem været hjemme i huset sammen med en af dem?

Knud slukkede lyset og gik hurtigt på sine ragsokker ud ad døren. Han vandrede på strømpefodder rundt om huset, endnu en gang hen til redskabsskuret hvor motorcyklen stod og blev kold.

Der var ikke spor af bil eller menneske.

Da han mærkede hvor våd han blev om fødderne gik han igen

ind og beroligede sig med at hun måske havde haft en veninde med.

Hvorfor tænkte han nu veninde? Undte han hende ikke at have en ven med? Årh, det var uundgåeligt med en pige som hende. Det var snarere fordi han ikke kunne lide at en kommende svigersøn skulle se hendes fars lille hytte. Det var jo hans mening at flytte så snart sagerne var faldet til ro, så hans afrejse ikke virkede for påfaldende.

Og hun havde aldrig før bare antydning at hun ville lukke nogen anden ind i dette hus.

Efterhånden som mistænksomheden slap sit greb i ham blev han mere ked af at han ikke havde været der mens hun var i huset. Hun var og blev hans egentlige menneskenærhed. Guderne måtte vide hvad svigerdatter Connie ville sige hvis disse sager blev opklaret? Nå, det var for resten ikke nødvendigt at gå til guderne med det spørgsmål, og selv om han ikke var usårlig havde han ikke tidligere ladet sig gå på af hendes holdning til ham. Mod ham.

Da han havde vasket vejstøvet af, var han blevet sulten. Der kom endnu svag varme fra komfuret, måske kunne han redde ilden og koge sig et æg og en kop kaffe.

Hans mistænksomme påpasselighed måtte ikke være intens nok – først nu så han at der på pladen ved siden af komfuret stod en pande med fire frikadeller og på et stykke papir en bunke kartofler i skiver, lige til at brase. På kanten af pergamentpapiret stod skrevet: Kærlig hilsen – S.

Dermed blev det senere end han havde tænkt. Først spise og så sidde med lampen tændt, ild i piben og en klump i halsen over den pige.

Der var ikke mange fisk at skrabe op dagen efter, derfor blev han tidligt færdig. For en ordens skyld gik han ud til motorcyklen sidst på eftermiddagen for at se på tændingen, der også på en stabil maskine var det kildne punkt. Avisen havde haft den hysteriske tone på og talt om Bestialske mord på Fyn. Foruden den direkte reportage fra Bogense – uden ret mange virkelige detaljer

eller oplysninger – var der en af de sædvanlige enqueter med titelvord og ukendte ansigter i frimærkestørrelse. Folk der var blevet lirket til at udtale at de var opskræmt og dårlig turde lægge sig til at sove om natten, for man vidste ikke hvis tur det blev næste gang. Sagen fra Sydfyn blev fulgt op, det stod ikke med rene ord, men man kunne gætte at politiet var på bar bund. Det ventedes – håbedes af avisen – at rigspolitiets mordkommission ville blive kaldt til assistance. Det sædvanlige så snart de lokale fik opgaver af en størrelsesorden der hævede sig over manglende lys på cyklen.

Karburatoren på hans Nimbus var ren og fin, maskinen snurrede som en kat da han startede. Han elskede den lyd.

Da han slukkede for motoren så han at en af naboerne, den pensionerede lodsformand, stod et par meter derfra og kikkede. Knud havde ikke hørt ham komme.

– Det er kolossalt som du er på farten i denne tid, sagde den gamle.

– Er jeg?

– Du nøjes vel ikke med at lade maskinen snurre hver gang du starter? sagde lodsens og spyttede.

– Åh, du ved, når der går ild i gamle huse så futter det, svarede Knud.

– Så gammel er du sgu ikke.

– Måske ikke. Men træværket har måske nået at blive lovlig tørt, sagde Knud og prøvede at anslå den mandfolketone han ikke elskede.

– Datteren fik jo ikke snakket med dig. Men du ved måske slet ikke hun var her i går aftes?

– Jo, svarede Knud.

– Du skulle nu passe på der ikke sker noget med dig, sagde lodsens. Man ved jo aldrig, først hende nede i Skårup og så ham redaktøren oppe i Bogense.

– Åh, jeg klarer mig nok, svarede Knud.

– Sådan siger de allesammen. Jeg kendte for resten redaktøren. Konen har altid været noget vidtløftig, men han... Og så skal det ende sådan. Man kunne bedre forstå det hvis det var hende.

...begynde at pakke værktøjet sammen i det aflange stykke stive stof med lommerne. Den gamle lods stod og hang, kedede sig måske eller trængte til at drøfte begivenhederne med andre end konen.

– Du skal måske ud i aften igen?

– Jah, det risikerer jeg vist ikke noget ved, sagde Knud. Der bliver vel ikke slået nogen ihjel hver dag.

– Nej, to kan såmænd være rigeligt. Jeg kendte jo redaktøren fra den gang jeg boede oppe ved Gabet.

– Hvor er det? sagde Knud uden at se op.

– Oppe i Odense fjord, over for Enebærrodde. Men det kender du vel ikke?

Knud rystede på hovedet. For første gang var han bange for at svare. Han skulle ikke have spurgt. Hvis nogen vidste hvor Gabet var måtte det være ham.

– Der boede vi mens jeg var lods. Alle skibe til Odense skal have lods gennem kanalen.

– Nå, mumlede Knud.

Men lodsens slap emnet som en gammel skrå.

– Pas nu på du ikke kommer til at fryse om røven, sagde han. Jeg mener, hvis I bedriver jeres forlystelser udendørs.

Lodsformanden gik derfra med et smil, måske med et fjernt minde om morskab i høet dengang alle marker endnu ikke var indhegnede campingpladser.

Knud havde holdt vejret ligesom den første aften da han havde set en høj pige stige ud af en bil på gaden. Nogle grimme sekunder havde han troet det var Solvejg. Da hun drejede hovedet en anelse så han at det ikke var hende. Men det havde været samme frysende fornemmelse som da de i retten havde spurgt ham lige ud om der ikke var en forbindelse mellem at han, Knud, havde været aktiv modstandsmand og at Konrad havde været nazist.

– Sludder! havde han svaret. Konrad var ikke nazist, han handlede bare lidt for dem i butikker der ikke ville sælge til tyskerne.

Selv hans forsvarer havde sagt det samme som anklageren.

– Tænk Dem nu om, Ludvigsen, er det ikke muligt at det kunne

– Ikke ud af stedet, svarede Knud, vi har aldrig snakket om det. Ikke engang ved festlige lejligheder.

Selv om det formentlig havde været dumt at tale ironisk, havde han på det tidspunkt af sagen været tilbøjelig til at diskutere selv de vildeste påstande med dem, i stedet for at holde fast ved den kendsgerning at han ikke havde slået nogen ihjel.

Med alle deres spørgsmål og formodninger om længst glemte dage summende for ørerne glemte Knud sin beslutning om udelukkende at udtale sig om hvordan det gik til da vinden sprang og båden blev ramt af en forkert sø som slog den omkuld.

Hvem er stærk nok til at klamre sig til et begivenhedsforløb når et helt retsmaskineri foretrækker påståede og ikke så lidt fantasifulde beæggunde?

Det springende punkt i hans tilfælde havde været at Konrad blev fundet med det der – med lægens trumf i form af latinske ord – hele tiden kaldtes svære kontusioner i hovedet. Hvad hjalp det at Knud forklarede at Konrad var faldet allerede før de kuldsejlede? Han blev overrumplet af at båden stejlede og hamrede hovedet ned i toften. Da han prøvede at rejse sig og så de hvide skumtoppe blev han så skæpperæd at han smed sig ned på bunden af båden for at beskytte sig, og der lå både anker og bådshage som han måske ramte. I hvert fald skreg han af smerte, den lille Konrad, og Knud mente at have set blod før jollen røg helt rundt. Det var ingen forbrydelse at blive bange, men åbenbart at være i nærheden af angsten.

Selv var han blevet ved båden da de kæntrede, det var så elementært som første råd til lystfiskeren. Han havde holdt sig fast i den mens han brølede gennem vinden på Konrad. Han kunne ikke se ham fordi det var så mørkt da regnskyerne dækkede himlen, og Konrad svarede ikke med et pip på hans råb.

Knud anede ikke om han lå der og klamrede sig en halv eller en hel time, mens han stadig håbede på at kunne finde Konrad. Han spejdede og kaldte, prøvede at dreje båden så han kunne kikke hele vejen rundt.

Til sidst opgav han og begyndte at svømme ind mod kysten. Det tog ham lang tid, trods de mange kræfter, og han besvime

et stykke oppe på den flade strand.
Der blev han fundet, samme aften, af nogle unger der var ude at lege (længe efter at de skulle have været hjemme, hvilket støttede ham noget i den opfattelse at man aldrig skal stille for strenge krav til børn om hjemkomsttider). Han var måske død af kulde hvis han var blevet liggende på stranden, så langt fra nogen bebyggelse.

Konrad, hans mangeårige kammerat, blev fundet dagen efter. Han lå på lavt vand, med ryggen opad.

I første omgang var der ikke andet i vejen end det uomgængelige der var sket; alle accepterede tilsyneladende at der var sket en ulykke. Måske kun tilsyneladende, for snart efter begyndte snakken. Den forbandede sladder som han aldrig tidligere havde taget sig af.

En eller anden havde haft ondsindet fantasi nok til at konstruere teorier om modsætninger mellem ham og Konrad på grund af ting der var sket over tyve år tidligere, hvem det så var der havde tid og hjerne til at brygge den slags sammen.

Knud opdagede pludselig at han sad i sit køkken, på den brede slagbænk, og at det var begyndt at mørkne i huset. Ganske vist vendte vinduet mod øst, men der var ikke en sky på himlen, så det måtte være ved at blive aften.

Mørke betød at tiden var inde. Og her sad han, der aldrig havde hugget så meget som et stykke sæbe, og tænkte på spor og tilrettelæggelse af tingene så de ikke kom til at kildre politiets motivbegær.

I hvert fald var tiden gået, om ikke andet kunne uret overbevise ham. Der var ikke engang tid til at lave mad hvis han skulle af sted i rimelig tid. Det var umuligt at vide hvornår en pensionist, der også var blevet enkemand, gik i seng. Ganske vist var det lørdag, men ville en stivstikker som H. J. Bjelke finde nogen morsskab i fjernsynet lørdag aften? Ville et menneske der havde set det som sit livs eneste opgave at slå ned på andres fejl, sidde stille i sin stol og betragte folk der glædede sig uden at se ang-

Bjelke, men han havde hørt andre omtale ham med en sådan gru at han følte sig overbevist om at den gamle gik i seng tidligst muligt for ikke at ærgre sig til døde over at han nu måtte sidde med hænderne i skødet i et hus fjernt fra byerne.

Der var en lang vej at køre, næsten lige så langt som aftenen før. Knud klædte sig på i det samme varme tøj som de andre aftenner og lod maskinen rumle af sted.

Først da han var kommet op i det kuperede område nord for Kerteminde begyndte han igen at afprøve de ord der skulle siges og huske hvordan han havde tænkt sig at gribe sagen an. Hvis intet uventet skete.

Han passerede de sidste lange landsbygader og nåede op hvor fjorden gik helt ind til vejen, kort før Fynshoved. Der lå Bjelkes hus med lys i to vinduer. De andre huse var mørke, bortset fra et enkelt et par hundrede meter derfra. Beboerne dér kunne intet høre da han tog i døren, men måtte banke fordi den var låst. Så snart han havde sat knoerne til den lød der hurtige skridt og et utålmodigt: – Nu kommer jeg!

4

Næste morgen stod den røde Nimbus under halvtaget ved det tjærede udhus. Af en eller anden grund var det noget af det første han så efter hver morgen når han kom hen til køkkenvinduet for at se hvordan vejret var. Måske gav det ham en følelse af tryghed at vide at han havde en mulighed for at slippe bort fra den lille klynge huse under skrænten.

Og nu kunne det nemt være blevet nødvendigt med hurtig afmarch. Det var ikke gået som planlagt aftenen før. H. J. Bjelke var nok pensionist, men mager og mere adræt end Knud havde ventet. Midt i deres snak, som var ubehagelig nok til at ophidse Knud, var det i stedet Bjelke der pludselig gik amok og greb en hvid politiknippel der hang på væggen.

Før Knud nåede at gøre noget gik den ældre mand løs på ham med drøje slag over skuldrene. Havde Knud ikke lagt alle kræfter i en afværgelse...

Kniplen ramte hårdt.

Men endnu værre var det at den slanke ældre mand hylede og skreg så Knud var bange for at det skulle høres milevidt i den temmelig stille aften. Hans råberi kunne tilkalde fok fra de andre huse, og derfor var Knud nødt til at afslutte samtalen hurtigt. Han blev regulært forskrækket over udviklingen og måtte overmande Bjelke og vriste kniplen fra ham.

Tilsyneladende var der dog total ro i de nærmestliggende huse da han noget efter gik udenfor, med smerter over skuldrene og sved på panden som havde årstiden været sommer.

Hans appetit var større end sædvanlig næste morgen. For resten ikke så sært når han tænkte efter. Han havde ikke fået noget at spise da han kom hjem om aftenen. Turen fra Fynshoved havde taget længere tid end beregnet, fordi hele udviklingen i Bjelkes hus havde gjort ham urolig. I sin fantasi havde han set vejspæringer og politiopbud, og derfor måtte han køre lange omveje ad de mindre veje langs fjorden og bæltet.

Da han havde passeret Kerteminde turde han ikke følge de nogenlunde brede amtsveje, men var smuttet ned mellem markerne poppelhegn. Det var lørdag aften, og da var der mere politi ude for at holde øje med spritbilister på vej hjem fra beværtninger. Et sted havde han været ved at standse, men det var bare en stor lastvogns enorme batteri af røde baglygter der fik ham til at tænke på en barrikadering af vejen med skydeklare uniformerede bag lanterne.

Nu havde han god tid til at riste brød, narrestreger han ikke til daglig gav sig tid til. Appetitten voksede yderligere da duften af brødet bredte sig i køkkenet. Han havde lyst til at tage sig tid. Det var søndag. Trods hans frie valg af arbejde og pligter til hverdag var der en særlig frihed ved søndagen.

På sin vis kunne han lige så godt tage ud med krogene søndag eller holde fri mandag. Det gjorde han bare ikke. Man skal ikke spise rundstykker til hverdag, så er de ingen særlig søndagsglæde.

Men selv om han nu fyldte munden med ristet brød, æg og sort kaffes vellyst, var der for meget der havde bidt sig fast fra dagen før. Uafsluttede tanker fordi han ikke var nået til vejs ende

i sin gennemgang af begivenhedsforløbet. Tiden var udløbet, så han måtte af sted. Han murede sig inde med tankerne.

Hen på dagen gik Knud omsider ud, for at hente briketter i udhuset.

Ude på græsset – midtvejs mellem tørrestativets tykke ståltråde og den vendte båd – stod den gamle Clausen. Han så ud til at vente på nogen at snakke med, og han gjorde ikke engang forsøg på at lave en af de kunstfærdige indledninger som mange var så dygtige til: „Nåh, så fik vi alligevel solen at se“, „Nu går det mod lysere tider“ osv.

Clausen så med begærlighed på Knud og tog fat:

– Det er alligevel underligt når det er så tæt på, hvad?

– Hvad er tæt på? svarede Knud.

– Ja, først hende dernede i Skårup, sagde Clausen med sult i stemmen.

– Hvad underligt er der ved det?

– Jah, jeg mener den slags sker jo ligesom mere i København eller Paris. Og Chicago.

– Tror du folk er anderledes der? spurgte Knud.

– Ja selvfølgelig. Sådan er vi da ikke, vel?

Det var næsten som om han tiggede om bekræftelse på det han åbenbart ikke selv var sikker på, men klyngede sig til endda. Knud hjalp ham ikke.

– Og når han så slår til i Bogense og ved Fynshoved. Tre dage i træk, det kan ikke være nogen tilfældighed. Konen siger vi skal have en ny lås på døren. Hun lukkede ikke et øje i nat.

Knud svarede stadig ikke.

– De siger jo det er nevøen, sagde Clausen i samme bønlike tonefald. Altså til hende Frandsen. Han skulle jo arve hende, og han har været inde og sidde før.

– Så er det ham, sagde Knud let.

Han anede ikke hvorfra han fik overskud til at gøre en tilføjeelse, men den kom i samme tonefald.

– Han skal måske også arve de to andre?

– De hørte jo hans motorcykel i nabohusene, fortsatte Clausen uanfægtet.

Gjorde de? sagde Knud, pludselig uden lyst til at høre mere. Helt overraskende begyndte Clausen at le. Knud så hvordan den gamle mand blev våd om hagen af mundvand der løb over.

– De var lige ved at tage ham nevøen allerede i forgårs. Der var nogen der havde set ham på landevejen og så sendte de en politibil efter ham. Men de to betjente fik øje på en bil som de vidste var stjålet og så kørte de efter den. De fik den også godt nok standset, men mens de stod og gav den ene af fyrene håndjern på sprang den anden ind i bilen, altså politibilen, og så stak han af med den. Og deres hund sad bagi.

Clausen lo som om han alligevel holdt mere med de lovovertrædere han ellers ønskede at holde ude med ny lås for døren.

Knud deltog ikke i hans morskab. Det havde boret i ham da den gamle talte om motorcyklen. Clausen fnisede stadig overstadigt da Knud gik derfra.

Sidst på eftermiddagen dukkede Solvejg uventet op. Hun havde skrevet på sedlen at hun alligevel ikke kom, skønt de ingen aftale havde, og nu stod hun der i sine cowboybukser og en af de tykke sweatere hun elskede.

Nok havde de et nært og godt forhold til hinanden, men de plejede ikke ligefrem at røre ved hinanden, det hørte hjemme i andre kredse. Men så snart hun var kommet ind, lagde hun armene om ham og knugede ham.

Hun snakkede ikke mer end hun plejede, sagde bare at hun var sluppet fra Århus tidligere end beregnet og havde fået tid til at kikke ind og se om der var noget hun kunne gøre.

Knud svarede neeej, hun havde jo vasket og gjort ved sidst hun var der. Hun gik alligevel i gang med at lave mad af hvad hun kunne finde i skabet. Mens det stod over ilden, ryddede hun op og var endnu mere betænksom og øm end hun plejede. Eller var det hans opmærksomhed der var skærpet?

Selv om folk næsten ikke talte om andet end de sidste dages begivenheder, og aviserne gav dem næring med store overskrifter, nævnede Solvejg det ikke med et ord. Hun havde ellers været tættere på end gamle Clausen. Måske var hun blevet udspurgt af ... eller hendes kammerater, men ikke et ord.

Knud kom i tanker om cigaretlugten da han kom hjem og fandt hendes besked – havde hun haft en anden med? Han spurgte ikke, han ville pludselig ikke rode op i den mindste smule der lå bagud for nu. Han havde de sidste dage set for meget til det der burde have været fortid, men levede i giftigste velgående.

– Hvordan kommer du hjem herfra? spurgte han i stedet.

– På stop.

– Jeg kan køre dig dernel, foreslog han.

– Nej, du skal bare tage den med ro. Du trænger da også til at hvile dig, sagde hun.

– Åh du ved, jeg gør jo aldrig mer end jeg selv har lyst til, svarede han og faldt i staver over sine egne ord.

Lyst til? Lyst var næppe ordet. Slet ikke lige nu hvor han ønskede at glemme alt. Men ikke kunne. Ikke bare fordi Bjelke i sit otiumshus med den smukke beliggenhed mellem fjordens vand og de bratte morænebakker oppe ved Hovedet havde spyttet sin fordommelse i hovedet på ham.

Solvejg kommenterede ikke hans distraktion, selv om han gik i stå midt i sætninger, uden kræfter til at ændre det. Hun travede rundt og ordnede mer på en time end han kunne have klaret på en uge. Hun fortalte at hun skulle ud sammen med venner om aftenen, ikke for at svire, men til et debatmøde om den nye skolelov. Og det blev nok sent.

– At du kan holde til det, sagde han og så på hendes stærke bløde krop med faklen af rødt hår foroven.

– Værtinden brokker sig også når jeg kommer sent hjem, svarede Solvejg, men jeg har sagt til hende... ja du ved, det folk lidt overfladisk plejer at sige om pigerne her.

Han nikkede bare, let undrende fordi hun var begyndt at lægge afstand til ting. Hun havde forandret sig på det sidste. Var glad som før, men tog mange ting alvorligere. Da han spurgte til Århus-turen svarede hun:

– Åh, der er ikke noget i vejen med håndbold, men der er noget i vejen med kun håndbold.

Knud så på hende.

– Det er ikke noget jeg har fundet på, tilføjede hun. Det er

noget fra et skuespil af en englender.

Da hun skulle gå, var mørket begyndt at falde på. Hun var på vej mod døren, men vendte om, og hun rejste sig automatisk. Hun trykkede sig ind til ham som hun ikke havde gjort det siden hun var en lille pige uden former. Han følte sig overvældet, men tog imod uden at vide hvordan han kunne bevare hendes nærhed.

- Pas godt på dig selv, sagde hun skønt det altid før havde været omvendt. - Alting er blevet så svært her i verden. Alting rykker nærmere.

Hendes besøg havde givet ham en følelse af varme, samhørighed som han længe ikke havde følt over for andre end netop hende. Det hun havde sagt mens hun lavede mad rumsterede i ham. Hun havde indset at hun ikke bare kunne være lærerinde i de normerede timer når hun næste sommer fik sin eksamen. Man måtte også bruge fritiden hvis man skulle indrømme at mennesker kom en ved. Man havde ikke bare forpligtelser over for de nærmeste, men over for fjernstående som måske havde mere brug for en. Det er nemt nok at elske de smukke og vellykkede og gode, sagde hun, det er langt sværere at holde af de besværlige og grimme og selvmedlidende og stædige.

Det gjorde lidt ondt i ham at forstå ordene, bruge dem på sig selv. Men især følte han sig så dorsk at han besluttede sig til at gå tidligt i seng, prøve at sove så godt han kunne og håbe at natten ville befri hans krop og hoved for den pludselige vægt af bly.

Da han sejlede ud næste dag havde han redskaberne med som sædvanlig. Men han satte hverken kroge eller garn. Han kastede ikke engang en pilk ud. Da han nåede derud hvor han havde tænkt sig at fiske, standsede han motoren, satte sig til rette på toften og så ind mod kysten med dens stadig mere efterårsagtige farver. Gult og rødt og stadig en del grønt som var blevet frisket op af nattens fugt.

Han sad der uden at foretage sig andet end at se. Selv om han havde taget sig mere tid til det, andre betragtede som overflødigt, havde han alligevel ikke givet sig selv lov til at se tingene. Hvorfor havde han ikke gjort alvor af det han havde besluttet mens han var uden udsigt til naturen: intenst at holde øje med en enkelt

busk? Bemærke når den fik sine første knopper, når de sprang ud, hver dag følge væksten og iagttage dens tempo? Kikke hele sommeren mens busken stod der, forandret af vejrets skiften, ændret i størrelse og form, og blive ved til efteråret kom og hurtigt forandrede farver og det levedygtige i planten?

Hvorfor ikke? Fordi der hele tiden kom noget andet imellem hans øjne og busken. Det begyndte hele tiden med at Konrad drukkede. Den første godtagelse af begivenhederne, derefter deres spekulationer fordi Konrad en tid havde gået tyskerne til hånde.

Men så kom det endnu alvorligere: at en uvedkommende havde kendskab til at Konrad havde været i seng med Birgit, og nu tilføjede det overvældende betydning.

Indtil det tidspunkt havde Knud troet, Birgit vistnok også, at Konrad og de selv var de eneste der kendte noget til det forhold der i smævre sladderkrede (en by, en gade, en opgang) er lige ved at være den alvorligste forbrydelse mennesker kan begå, selv om det er deres ubetinget private anliggende som ikke kan vedkomme andre.

Forargelsen udviklede sig med lynets hast, alle stod parat til at labbe i sig for at blive forarget. Historien løb løbsk med enkeltheder som andre digtede, og snart efter var ingen i tvivl om at en stor stærk mand som Knud ikke havde haft andet svar end at slå til med næverne.

Sandheden havde været mindre skæbneladet end nogen af dem ville tro.

En aften var Konrad kommet på besøg hos dem. Lille og splejset, ikke meget at se til, men en sej arbejder på fabrikker, god at fiske med fordi han kunne holde kæft når det passede. Stor næse, tyndt hår, lidt ensom efter at folk så længe havde set skævt til ham, fordi hans kone var rendt fra ham, som det hed.

Efter at ungerne var kommet i seng - eller havde pigen ikke været hjemme? Det var umuligt at huske. I hvert fald havde de tre siddet alene i stuen, og der havde været noget som skulle fejres når roen sænkede sig. Vistnok at Konrad, mest til sin egen overraskelse, var blevet værkfører. Og det havde de fejret ret grundigt.

Ingen af dem plejede at drikke, ud over en enkelt øl eller en

af de røde snapse til Birgits æbleskiver. Det havde været stærkere sager de drak den aften, *hvad* huskede Knud ikke længere, men Konrad var efterhånden blevet så fuld at han nåede betroelsessta- diets pralerier og selvmedlidenhed. Fandens også at det skulle gå sådan! Konrad havde åbenbart trængt til det i årevis, det stod ud af ham i kaskader.

Det begyndte med en flom af daglige fortrædeligheder og en- kelte bedrifter, og det kulminerede da han lykkelig og angergiven fortalte Knud at han på et tidspunkt – måske flere – hvor Knud var ude at fiske, havde været i seng med Birgit og havde nydt det over al måde. Nydelsen måske også forstærket af fuldkaben.

Faktisk havde Knud ikke svaret ham med et ord selv om Birgit pludselig fik ild i enden og skulle lave kaffe og bage franskbrød og pudse sko og reparere en lampe på én gang.

Knud havde ventet til morgendagens soberhed – og tømmer- mænd. Da havde han spurgt hende rent ud hvorfor hun havde gjort det.

Ligesom han ikke var startet med moralske betragtninger havde hun ikke prøvet at knibe udenom dagen derpå. Hun havde svaret ham stille og roligt:

– Jeg er mere ensom end du nogensinde tænker på, Knud. Hele dagen mens du er på arbejde er jeg alene, og når det bliver aften forsvinder du for at fiske. Og når du endelig kommer hjem fra din båd vil du bare sove fordi du er træt.

– Jamen du har da aldrig været særlig ivrig efter det, havde han svaret, heller ikke i de år hvor jeg havde mest lyst.

– Ah, hvor I mænd dog forstår lidt! sagde hun.

– Jeg eller alle mænd?

Hun sagde ikke noget til det, men det havde han ønsket at hun skulle uddybe senere, efter at deres rolige snak alligevel var blevet til dumt råberi som ingen af dem var tjent med. Skældsord og be- skyldninger som slet ikke drejede sig om det der havde været ud- gangspunkt.

Da skænderiet var stilnet af, og de efter nogle dages forløb var gået af kog, ønskede han at hun ville forklare det hun havde sagt, sært nok ikke så meget af jalousi. Der var dukket et uforklarligt

begær op i ham efter at forstå. Han ville forstå og vide til bunds, kende hver afkrog som kunne føre til at hans Birgit gik i seng med den lille Konrad.

Noget sådant havde han aldrig tidligere følt over for hende i den tid hvor de var nogenlunde tilfreds med at tro de kendte hin- anden til bunds uden at have set stort andet end overfladen. Nu havde han tusindvis af spørgsmål som hun måtte besvare med andet end enstavelsesord. Alting kunne blive anderledes når han omsider lærte hende at kende.

Men de nåede aldrig frem til videre samtale om det efter de overfladiske bebrejdelser, som gjaldt ganske andre ting, men for- pestede luften en række dage. For imens skete ulykken da Konrad og han var på vej hjem fra en fisketur og blev overrumplet af vejret der pludselig skiftede.

Konrad var og blev død, og hverken Birgit eller han havde lyst til at trævle op i noget der angik et menneske som de ikke mere skulle se.

Derimod nåede snakken hurtigt frem til det lokale politi, hvis station endnu ikke var blevet nedlagt. Hospitalet havde ikke kun- net give nogen egentlig forklaring på læsionerne i hovedet på den druknede, og så vedtog man åbenbart at de var opstået ved at Knud havde slået løs på Konrad.

– Vi vil gerne tale med Dem, sagde den bøvede politimand der stod uden for døren en morgen. – De må hellere følge med ind på stationen. De er sigtet for drab.

Som en hammer i panden. Først da de sad ved kaffen på et kontor begyndte det at gå op for ham. Vist havde han skældt Konrad ud efter den mislykkede festaften, hvem ville ikke gøre det i den situation? Men drab! Han vågnede af lammelsen og ville stikke af, men de behøvede bare at se på ham, så dumpede han ned på stolen igen.

De snakkede om jalousi, og de kunne venligt forstå ham så smuk som hans kone var. Knud svarede at Konrad var en svag mand, han havde været alene i mange år, så var det vel ikke så sært at han kunne falde for en dejlig pige. Og Birgit . . . nå ja, hende for- stod han ikke.

– Men De var parat til at tilgive hende? sagde de.

Tilgive og tilgive? Så meget havde det trods alt ikke stukket i ham. De klistrede ikke længere så tæt til hinanden at det med Konrad væltede dem. De levede jo på vane og . . . Det med båden var sort uheld! Det gjorde ondt at tænke på det, for han havde holdt af Konrad.

– Men det lettede måske? sagde den bøvede.

Knud sad stum og gloede på den andens mund. Lettede? Det var jo vanvid. Han prøvede igen at fortælle hvad der var sket i båden, så nøjagtigt han kunne, men de blev ved med at snakke om hans had til Konrad. Han brølede Nej! så kopperne klirrede, og da de lagde en rapport for næsen af ham nægtede han at underskrive den. De måtte skrive den om et par gange, før han satte sit navn forneden.

Da stod der ikke andet end at de havde været ude for en ulykke. Alligevel blev han arresteret, og ved grundlovsforhøret blev han snakket i sæk så han til sidst valgte at tie.

Han sad muttersalene i arresten og prøvede at samle sig om hvad der var sket og hvad de andre kaldte det. Sejlturen dukkede op igen og igen, og han fik ikke mere klarhed over alle deres beskyldninger før retssagen begyndte.

Politimesteren i byen var anklager, en lille senet mand der blev blå om læberne når han kom i gang og hidsede sig selv op. Han ville ikke modsiges, især ikke da han tog fat på flere digterier om jalousi og hævnlyst og blindt had til en kammerat. Pludselig kommanderede han Knud til at stå op.

– Rejs Dem op! Helt op!

Knud anede ikke hvorfor, men så snart han stod der i fuld længde, tordnede anklageren løs. Om den høje ret kunne se hvor stor og stærk tiltalte var? Ingen behøvede være spåmand for at se hvor nemt et muskelbundet som han kunne ordne en lille spinkel mand.

Knuds blik søgte op til dommersædet hvor den gråhårede dommer rystede lidt på hovedet; men de to meddomsmænd var ved at stirre øjnene ud af hovedet for at indsuge hans krop midt på gulvet i retssalen.

– Nej! sagde Knud. Konrad var min ven. Den bedste ven jeg har haft.

Anklageren fnøs, og de to ansigter deroppe blev kraftigtfarvede masker med udslåede ører.

Der havde allerede været spørgsmål nok til at forvirre ham, men han blev målløs da de viste et fotografi af Konrad frem. Anklageren oplyste mål og vægt på den lille splejs, og de to på hver sin side af dommeren nikkede ophidset. Med et sæt vendte anklageren sig mod Knud og fortalte retten at hans mor stammede fra et land ved Middelhavet.

Knud ville protestere, det var et beskidt nummer at snakke om sydlandsk lidenskab og det nedarvede syn på ægteskabet, når han i virkeligheden var lige så langsom i aftrækket som sin far. Men de labbede det i sig, og igen blev der henvist til hans bjørnekrafter, som om det i sig selv var kriminelt at være udstyret med muskler.

Hver gang han skævede op til den kvindelige domsmand, så han hendes hvasse øjne der allerede havde dømt ham. Han var en mand, han undertrykte kvinden og tævede en rival. Hun indskød spørgsmål om ægteskabet og hans forhold til Birgit. Edith Frandsens spørgsmål ramte ham så sviende at han ville skrike, men den første gang han hævede stemmen, fik han besked på at vise respekt for retten. Og Edith Frandsen borede videre.

Dommeren talte pænt til ham, men politimester Bjelke affærdigede ethvert tilløb til forståelse for andet end det han selv mente. Han fik hurtigt Knud surret ind i et net af grimme motiver der i sidste ende havde tvunget hans muskuløse krop til at reagere med vold mod det uskyldige offer.

Lokalredaktør Elkær mælede ikke et ord deroppe, han røkkede i sædet, forpint som af hæmorrhoider eller tanken om hans egen vidtløftige kone. Der gik pinefulde trækninger over hans ansigt.

Da anklageren sluttede sin tale følte Knud sig næsen skyldig; han havde ingen ord at svare med, og forsvarerens tale var bare et slapt forsøg som næsten ingen hørte efter. Da dommeren til sidst spurgte om Knud havde noget at tilføje, blev han siddende og virrede med hovedet. De andre havde brugt alle ordene og

flere til, han var sugende tom og vred.

Desuden folte han øjnene på sig, anklagerens og de to djævelmaskers oppe ved siden af dommeren. Han vidste hvad der ville ske. Det var ingen overraskelse for ham den dag dommeren læste op af papiret og sagde at et flertal havde kendt ham skyldig. Højest overrumplede det ham at han skulle sidde i hele otte år, men han svarede ikke. De tog vist hans tavshed som en slags tilståelse.

Frøken Frandsen og redaktør Elkær stirrede på ham med brændende øjne, og politimester Bjelke rankede sig tilfreds på stolen.

Sådan havde de set ud den dag, veltilfreds over at få ham dømt, selv om dommeren havde ment noget andet. Iskolde triumferende ansigter som han stadig så da han med ryggen mod land gjorde sin båd fast ved broen. Så rejste han sig for at gå i land.

Først da så han dem.

De myldrede frem fra de underligste skjul, bag huse, buske, sten, kasser. De var iført tykke veste som lignede røntgenforklæder. De havde ikke de brede kasketter på, men skråhuer.

En ting var fælles: de var alle bevæbnet. De fleste med maskinpistoler, to med noget som måtte være til at affyre tåregas. De stod og prøvede at ligne romerske legionærer i en halvbue med Knud i centrum, indtil en mand i tweedjakke næsten genert trådte frem foran de andre.

– Kan jeg komme ind? råbte Knud.

Den civilklædte nikkede og blev stående.

– Jeg vil gerne snakke med Dem, sagde han da Knud nåede ind på land.

– Det kunne næsten se ud til det, svarede Knud.

– Jeg hedder Olsen. Jeg kommer fordi vi har fundet Deres navn i en retssag i Kerteminde for godt 6 år siden. Anklager i sagen var...

– Ja, svarede Knud. Jeg vil gerne tilstå. Alle tre.

Han havde ventet at høre håndjern klappe i, men der skete intet. Denne Olsen behøvede selvfølgelig heller ikke frygte noget med den opbakning.

På vej op mod huset sagde Olsen: – Drab er det alvorligste udslag af selvtægt vi kender.

– Ja, sagde Knud.

– Hør nu her, sagde kriminalbetjenten, jeg vil gerne forstå det. Vi kender tilfælde hvor en fredelig mand slår til hvis nogen forsøger at antaste hans kone, ikke? Men det er jo den slags vi har politiet til.

– Hjalp politiet mig? spurgte Knud.

– Vi kan jo ikke have at alle og enhver selv...

Knud afbrød ham: – Jeg har tilstået, jeg er parat til at gentage min tilståelse når som helst og hvor som helst. Jeg prøver ikke at skjule noget. Lad mig så til gengæld slippe for Deres moralske belæring!

Han fik lov at pakke de vigtigste ting, og han vidste at mindst halvdelen af marsmændene stod udenfor med afsikrede skydevåben fordi man havde bildt dem ind at han var desperat og rede til at slå ihjel for fode. Ingen havde sagt dem at det kun var de tre der havde mistroet ham og påduttet ham deres egne besværligheder han havde ønsket at ramme.

– Er De snart klar? sagde Olsen.

Knud nikkede. De kørte derfra uden at tænde sirenerne. Bag vinduerne i de andre huse kunne han skimte ansigter. Nu troede hans naboer at det havde været endnu tættere på end de troede. Deres idyl var ingen sikker besværgelse mod verden.